

Novinky knihovny VÚKOZ – listopad 2024

B 1038

ŽÁK, K. et al.: **Příroda Berouna. Mezi Českým krasem a Křivoklátskem**

[Beroun], Machart, 2023, 303 s., 1. vyd.

krajina - příroda - geologie - Český kras - chráněná území - Beroun - fotografická publikace

Málokteré z českých měst se může pyšnit tak obsáhlou a na vysoké odborné úrovni zpracovanou monografií, která čtenářům přibližuje živou i neživou přírodu pojednaného území. Obrazově bohatá publikace o přírodě Berouna na více než třech stovkách stran před čtenáři odvíjí příběh místa, v němž si člověk po tisíciletí prošlapával cestu do srdce okolní přírody – a příroda se zadními vrátky vytrvale vracela do jím osídleného území... Město Beroun se rozložilo v místech, kde se k sobě chráněné krajinné oblasti Český kras a Křivoklátsko přibližují na pouhé čtyři kilometry. Nejkratší spojnice těch dvou velkoplošných chráněných území oblastí symbolicky prochází právě středem centrálního Husova náměstí. Pozoruhodná neživá i živá příroda ale leží ve správním území města i mimo uvedené chráněné krajinné oblasti. Vzácných druhů rostlin a živočichů zde roste a žije tolik, že Beroun svým bohatstvím živé přírody předčí nejednu CHKO. Jedná se o oblast mezinárodního významu pro stratigrafii a paleontologii prvohor, území, kde se na téměř sedmdesáti lokalitách v minulosti těžily nerostné suroviny, kde si můžeme prohlédnout horniny z řady geologických období pokrývajících posledních 600 milionů let historie Země. Leží zde i jeskyně, zaznamenávající nejstarší přítomnost lidí v našem kraji. To vše se pokusil tým devatenácti autorů z řady odborných institucí shrnout v přístupné formě do této přírodovědné monografie. Zásadní je i obrazová stránka publikace, ke které přispělo celkem 25 fotografií. Mnozí z autorů textové i obrazové části dlouhodobě žijí a tvoří přímo v Berouně a mají k městu více než osobní vztah.

B 1039

ŽÁK, K. et al.: **Srdce Českého krasu. Obec Srbsko a krajina v jejím okolí**

Praha, Dokořán, 2021, 299 s., 1. vyd.

krajina - příroda - geologie - historie - archeologie - chráněná území - Český kras- Srbsko

Obec Srbsko nepochybně patří k nejnavštěvovanějším místům Českého krasu. Návštěvníci sem ale nepřijíždějí pouze za památkami, nýbrž za vycházkami po okolí, za poznáváním přírody nejcennějších částí této chráněné krajinné oblasti nebo za sportem či dobrodružstvím. Kniha podrobně shrnuje všechny aspekty obce, není ale obvyklou obecní monografií. Mnohem větší prostor než samotnému Srbsku je věnován jeho okolí a přehledu geologického vývoje, procesům vzniku krasu a jeskyní, archeologii, rozvoji těžby a zpracování vápence i současné mimořádně bohaté a cenné živé přírodě oblasti. Podrobné údaje řady témat v ní prezentují naši přední odborníci způsobem, který je srozumitelný všem čtenářům. Kniha je určena těm, kdo chtějí pochopit širší souvislosti a podrobně poznat srdce Českého krasu, kraj neobyčejné přírody a historie.

R 6078

SWARTLEY, J.C. - WELCH, H.J. - DUDLEY, T.R.: **The cultivated hemlocks**

Portland, Timber Press, 1984, 186 s.+ 8 nečísl. s. příl.

Tsuga - dřeviny jehličnaté - dřeviny zakrslé – sortiment

Poznámka: Revize autorovy práce (M.S. - Cornell, 1939) původně vydané pod názvem:
Canadian hemlock and its variations

The small evergreen hemlocks deserve to be more widely known and used by gardeners of all kinds. This book encompasses information on species and cultivars, their variety of sizes, shapes, and colors, and cultural requirements.

R 6074

DEL TREDICI, P.: **St. George and the pygmies. The story of Tsuga canadensis 'Minuta'**
Little Compton, Rhode Island, Theophrastus, [1984], 48 s.
Tsuga - dřeviny jehličnaté - dřeviny zakrslé - sortiment

This pamphlet tells the tale of the search for the true variety of the smallest dwarf hemlock. The records were confused. It is well written and reads like a botanist's mystery. In the book there are handsome photographs of the extant original weeping hemlocks and of other notable specimens. There are chapters devoted to the physiology of hemlock growth and an excellent chapter on propagation.

R 6075

SEDLÁČEK, J. a kol.: **Hranice poznání. Kritický katalog k výstavě**
Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2024, 103 s., 1. vyd.
Hranice, Výstavní síň Stará radnice, 14. 03. 24–11. 08. 24
geologie - výzkum - jeskyně - Hranický kras - výstavy - katalogy

Publikace doprovázela výstavu prezentující výsledky originálního mezioborového výzkumu, který v letech 2021–2024 prováděli badatelé z Mendelovy univerzity v Brně v okolí Hranické propasti v Hranickém krasu. Hranický kras je unikátním fenoménem, který i přes dlouholetý vědecký zájem a výzkum stále překvapuje složitostí propojení povrchových a podzemních vod. Název výstavy i doprovodný katalog odkazují na výzkum jako na nikdy nekončící proces, kdy z každého objevu vyvstávají nové otázky. Výstava a katalog jsou strukturovány do šesti kapitol, které odrážejí různé aspekty Hranického krasu: geologii, hydrologii, pedologii, speleologii, sociologii a krajinu. Kapitola o geologii popisuje nejstarší události předcházející vzniku krajiny Hranického krasu a vysvětluje vznik vápencových sedimentů. Následuje kapitola o hydrologii s popisem spojení povrchových a podpovrchových vod, které má zásadní význam pro vznik krasové oblasti, a vysvětluje vznik minerálních vod. Půdou a jejím významem se zabývá kapitola o pedologii. Rozdíly v půdách jsou ilustrovány na příkladech půd odebraných z říční nivy Bečvy nebo z okolí propasti. Kapitola o speleologii je zaměřena na proces postupného objevování krasového systému s důrazem na současný výzkum Hranické propasti. Kapitoly o sociologii a krajině nahlížejí na krajinu optikou místních obyvatel, zemědělců a turistů. Reflektovány jsou zejména změny ve struktuře krajiny a potenciál krajiny a společnosti v rámci udržitelného rozvoje.

P 1534

KLEPÁRNÍK, R. et al.: **Metodika interpretace kulturní krajiny s případovou studií výstavy Kraj!na**
Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2022, 91 s., 1. vyd.
krajina kulturní - hodnocení - výstavy – metodika

Metodika obsahuje základní informace o terminologii, interpretaci, stanovuje postupy interpretace a vše dokumentuje na případové studii. Jejím specifikem je zaměření na kulturní krajinu v jejím celostním pojetí a její těžiště leží v projekční a realizační části.

P 1535

KUČERA, P.: Rozbor a hodnocení struktury a typických znaků krajiny v hospodářském zázemí panských dvorů. Certifikovaná metodika

Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2022, 70 s., 1. vyd.

krajina zemědělská - krajinný ráz - tvorba krajiny - krajinné plánování - Česko - metodika

Metodika formuluje postup pro historickou analýzu a soudobou interpretaci území s poplužními dvory, přispívá k prohloubení územněplánovací praxe, zejména při zpracování "Konceptce uspořádání krajiny" a při aktualizaci systému územněplánovacích podkladů.

P 1536

KUČERA, P.: Obnova historických znaků krajiny v popluží panských dvorů.

Certifikovaná metodika

Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2022, 72 s., 1. vyd.

krajina kulturní - krajina historická - plůžiny - obnova krajiny - struktura krajiny - služby ekosystémové - metodika

Metodika poskytuje návod pro obnovu historických znaků krajiny. Důvodem pro její použití je srovnání vybraných indikátorů stavu prostředí v historické struktuře poplužní krajiny se strukturou současnou. Výběr vhodných parametrů je zaměřen na časový i prostorový vývoj krajinných prvků, které jsou dnešní terminologií označovány jako skladebné části zelené infrastruktury území. Přínos historických krajinných stop ve struktuře krajiny spočívá v posílení ekosystémových služeb, které udržují produkční schopnosti krajiny při zesílení environmentálních benefitů.

A 3008

KUČERA, P.: Krajiny poplužních dvorů. Vzestup a pád selského rozumu

Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2022, 168 s., 1. vyd.

krajina zemědělská - plůžiny - Česko

Publikace se zabývá krajinou, jejím obrazem i fungováním. Sleduje proměny krajiny v průběhu doby a způsob, jakým se na nich podílelo hospodářství poplužních dvorů. Zaznamenává jeho vliv na uspořádání krajiny, i na spontánní urbanizaci vesnic v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Nikoliv náhodou souvisí změny v uspořádání prostoru jak s ekologií krajiny, tak i s ekonomikou jejího provozu. Jde o dvě strany téže mince – proto sleduje proměňování kvality krajinného prostoru na příkladu vzniku, rozmachu a rozpadu poplužních dvorů.

A 3009

MATĚJKA, D. et al.: Manuál interpretace kulturní krajiny

Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2022, 193. s., 1. vyd.

krajina kulturní - hodnocení - dědictví kulturní - výstavy

Cílem autorů této publikace bylo dát jejím uživatelům do ruky zdroj inspirace, který je uvede do problematiky hodnot krajiny, seznámí s oborem interpretace kulturního dědictví, ukáže možný přístup k interpretaci krajiny, představí vhodné prostředky interpretace a nakonec je doplněn příklady dobré praxe ukazující reálné možnosti a inspirující postupy.

A 3010

VANĚK, J.: Moderní vazačství květin. II. díl.

Chrudim, Nakladatelství zahradnické literatury (Josef Vaněk), 1941, 93 s.

aranžování rostlin

B 1037

HERYNEK, P.: **Bonsai**

Martin, Neografia, 1991, 152 s.

bonsaje - pěstování

Publikace seznamuje se zásadami při pěstování bonsajů i speciálními technikami a nabízí řadu názorných informací, srovnání i obrazového materiálu.

R 6076

WEGER, J. a kol.: **Doporučené postupy a komponenty agrolesnických systémů pro obnovu a posílení mimoprodukčních funkcí krajiny. Certifikovaná metodika**

Průhonice, VÚKOZ, 2022, 130 s.

agrolesnictví - metodika

Metodika je zaměřena na definici vhodných postupů umožňujících optimalizaci mimoprodukčních funkcí pro adaptační opatření, zejména: 1) Zhodnocení vhodnosti jednotlivých typů agrolesnických systémů (ALS) pro podmínky různých území ČR; 2) Identifikace přínosů jednotlivých typů ALS pro půdu, biodiverzitu, tepelný a vodní režim krajiny pro referenční projekty ALS; 3) Agrotechnické postupy („best practices“) zakládání a provozování typů ALS vhodných pro podmínky ČR a jejich ekosystémové služby; 4) Zhodnocení produkčních výstupů jednotlivých typů ALS (biomasa, potraviny, vedl. produkty); 5) Ekonomické vyhodnocení ALS z pohledu soukromých subjektů a z pohledu systému. Součástí metodiky jsou i případové studie vyhodnocení produkčních a mimoprodukčních charakteristik pro vybrané území a ALS včetně ekonomického hodnocení.

R 6077

NOVOTNÝ, P. [ed.]: **Management tisu červeného III. Sborník příspěvků z odborného semináře s mezinárodní účastí**

Strnady, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., 2024, 183 s., 1. vyd.

Taxus baccata - sborník - seminář

Cíl již třetího setkání v Bítově všech, kdo se věnují tisu, této jinak spíše opomíjené dřevině, zůstal stále stejný – posílení širší platformy usnadňující vzájemnou spolupráci, výměnu kontaktů, aktuálních informací a zkušeností. Předčasné ochabnutí úsilí dobrovolníků i profesních ochránců přírody a lesníků zaměřeného na podporu tohoto druhu by mohlo v relativně krátké době zhatit mnohde slibný dosavadní vývoj. Pozitivní trend navíc není patrný v celé ČR. V této souvislosti je třeba věnovat dostatečnou pozornost i aktuálně připravované novele zákona o ochraně přírody a krajiny v oblasti zvláštní druhové ochrany. Tis nově nemá spadat mezi zvláště chráněné druhy, jejichž ohrožení se redukuje zákonnými zákazy, ale měl by podléhat režimu tzv. „aktivní péče o druhy“ uvedené v Červených seznamech, které by měly být přímo provázány s legislativou.

B 1040/I

BAILEY, L. H.: **The Standard Cyclopedia of Horticulture. Vol. I : A - E.**

A discussion, for the amateur, and the professional and commercial grower, of the kinds characteristics and methods of cultivation of the species of plants grown in the regions of the United States and Canada for ornament, for fancy, for fruit, and for vegetables; with keys to the natural families and genera, descriptions of the horticultural capabilities of the states and provinces and dependent islands, and sketches of eminent horticulturists

New York, London, Macmillan Co., 1927, 1200 s., new ed.

zahradnictví - zemědělství - encyklopedie - historie - Severní Amerika

B 1040/II

BAILEY, L. H.: **The Standard Cyclopedia of Horticulture. Vol. II : F - O**

A discussion, for the amateur, and the professional and commercial grower, of the kinds characteristics and methods of cultivation of the species of plants grown in the regions of the United States and Canada for ornament, for fancy, for fruit, and for vegetables; with keys to the natural families and genera, descriptions of the horticultural capabilities of the states and provinces and dependent islands, and sketches of eminent horticulturists

New York, London, Macmillan Co., 1927, s. 1201–2422, new ed.

zahradnictví - zemědělství - encyklopedie - historie - Severní Amerika

B 1040/III

BAILEY, L. H.: **The Standard Cyclopedia of Horticulture. Vol. III : P - Z**

A discussion, for the amateur, and the professional and commercial grower, of the kinds characteristics and methods of cultivation of the species of plants grown in the regions of the United States and Canada for ornament, for fancy, for fruit, and for vegetables; with keys to the natural families and genera, descriptions of the horticultural capabilities of the states and provinces and dependent islands, and sketches of eminent horticulturists

New York, London, Macmillan Co., 1927, s. 2423–3639, new ed.

zahradnictví - zemědělství - encyklopedie - historie - Severní Amerika

The Standard Cyclopedia of Horticulture by Mr. Bailey is indeed a monumental work. It is written from the point of view of the American horticulturist and in some respects is therefore not always suitable for the English reader. But so much is of real value to all engaged in the science that its decidedly American point of view does not detract seriously from its value to the British or Colonial reader.